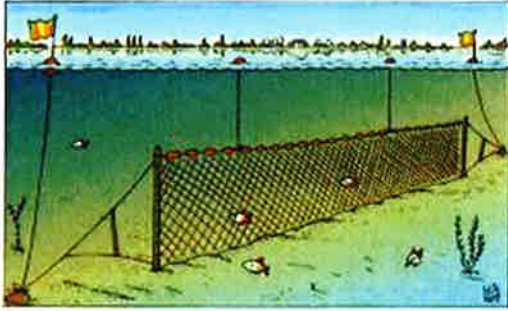

Bijlage 1

Fuiken

Standaard want

Bijlage 2

Vast en zeker !

Beleidsbesluit vaste vistuigen

Inhoudsopgave

1	<u>Aanleiding</u>	3
1.1	<u>Inleiding</u>	3
1.2	<u>Probleemanalyse</u>	3
1.3	<u>Toekomstige ontwikkelingen</u>	4
1.4	<u>Aanpak</u>	4
2	<u>De visserij met vaste vistuigen</u>	5
2.1	<u>Introductie</u>	5
2.2	<u>Ecologische effecten</u>	5
2.3	<u>Beleidskaders</u>	6
2.4	<u>Regelgeving</u>	6
2.5	<u>Vergunningverlening</u>	7
3	<u>Doelstellingen van het beleid</u>	8
4	<u>Beleidsmaatregelen</u>	9
4.1	<u>Onderscheid 'tijdelijke' en 'traditionele' vergunning verdwijnt</u>	9
4.2	<u>Inkomenstoets</u>	9
4.3	<u>'Standaardvergunning' voor de vrije gronden</u>	10
4.4	<u>Inschrijving vaartuig in het Visserijregister</u>	11
4.4.1	<u>Aanvraag-procedure</u>	11
4.4.2	<u>Vereisten vaartuig</u>	12
4.4.3	<u>Uitzondering op inschrijving</u>	12
4.5	<u>Uitgifte en verhuur vaste visvakken</u>	12
4.6	<u>NB-wetvergunning</u>	13
4.7	<u>Visplannen</u>	13
4.8	<u>Staad want visserij</u>	13
4.9	<u>Overdraagbaarheid</u>	14
4.10	<u>Markering en identificatie</u>	15
4.11	<u>Ontbrekende kennis</u>	15
4.12	<u>Recreatieve vergunningen</u>	15
5	<u>Implementatie</u>	16

1 Aanleiding

1.1 Inleiding

In de Structuurnota Zee en Kustvisserij van 1993 zijn twee beleidsdoelen opgenomen die specifiek betrekking hebben op de visserij met vaste vistuigen:

- Verplichting van het gebruik van keerwant in de (schiet)fuiken.
- Beperking van het aantal vergunningen en de grootte van de toegestane vistuigen.

De achtergrond van deze beleidsdoelen betreft de vermeende negatieve effecten van de visserij met vaste vistuigen op lokale visbestanden en natuurwaarden (de verdrinking van vogels en zeehonden in de fuiken en het belemmeren van het herstel van migrerende vissoorten).

Vanaf 1989 vond een explosieve toename plaats van het aantal vergunningaanvragen voor de visserij met vaste vistuigen. De reden hiervoor lag in anticiperend handelen teneinde in te kunnen spelen op een beleidsontwikkeling waarbij het aantal vistuigen zou kunnen beperkt. Teneinde deze toename te stuiten werd medio 1991 besloten nieuwe vergunningaanvragen niet meer te honoreren. Het gebruik van keerwant in de fuiken is geïmplementeerd in 1994 (*met een ontheffing voor de permanent onder water staande schietfuiken in de Oosterschelde vanaf 1997*). Aan de beperking van het aantal vergunningen en de grootte van de per vergunning toegestane vistuigen is tot op heden geen nadere invulling gegeven.

Een belangrijke oorzaak voor het achterblijven van de beleidsontwikkeling op het terrein van regulering van de visserij met vaste vistuigen is de beperkte kennis over de daadwerkelijke invloed van deze visserij op natuurwaarden en visbestanden in de kustwateren en zeegebied. Onder 'kustwateren en zeegebied' verstaat dit beleidsbesluit alle wateren die als zodanig zijn aangewezen in het Besluit aanwijzing zeegebied en kustwateren. In concreto betreft dit de Waddenzee inclusief het Nederlandse deel van de Eems/Dollard, de Maasmonding/Europoortgebied, de Voordelta, de Oosterschelde, de Westerschelde en de haven van IJmuiden.

Dit beleidsbesluit heeft als titel meegekregen 'Vast en zeker'. Met deze titel wordt tot uitdrukking gebracht de wens van de Regering om de kleine groep van vaste vistuigenvissers voor een langere periode ruimte te bieden dat ze hun visserij op rendabele wijze kunnen uitoefenen. Het gaat hier om een groep vissers die in vele gevallen al generaties lang de visserij uitoefent in de Nederlandse kustwateren. De omstandigheden waaronder dit plaatsvond zijn in de loop der jaren nogal gewijzigd. Slechte en goede vangsten wisselden elkaar af in de tijd. Ook de natuurlijke omstandigheden zijn zeer gewijzigd. Vissersverhalen over bruinvissen, zeehonden, vogels en natuurlijk grote hoeveelheden vissen zijn opgetekend. Echter, de wereld van de vaste vistuigenvissers is veranderd. Hun aantal neemt af, evenals de vangsten. Slechts in de Zeeuwse delta is een opleving waar te nemen, dankzij het goede kreeftenbestand. De wereld van de vaste vistuigvisserij te beoordelen uitsluitend op de economische rentabiliteit is echter een misvatting. Het vaak kleinschalige karakter van deze vorm van visserij past in de lokale cultuur. Deze vissers zijn onderdeel van een cultuur die boven de visserijwereld uitgaat. Dit beleidsbesluit bevat enkele ingrijpende maatregelen en de nadere uitwerking en invulling hiervan zal in nauw overleg met de sector worden uitgewerkt. Dit besluit is er echter primair op gericht deze vaak ambachtelijke visserij voor de Nederlandse kustwateren ruimte te bieden: **Vast en zeker!**

1.2 Probleemanalyse

De aandacht voor de bescherming van de natuurwaarden in de kustwateren is sterk toegenomen in de afgelopen jaren. Ecosysteem-effecten van bestaande en van nieuwe gebruiksfuncties spelen een steeds belangrijkere rol in de afweging of er sprake is van duurzaam gebruik. Dit geldt evenzeer voor een relatief kleinschalige activiteit als de visserij met vaste vistuigen. Doordat er over de visserij met vaste vistuigen weinig kennis is en de sturing op de daadwerkelijke inzet van vistuigen grotendeels ontbreekt,

kan de duurzaamheid moeilijk worden vastgesteld. In het verleden zijn namelijk zeer veel vergunningen voor de visserij met vaste vistuigen uitgegeven. Veel van die vergunningen worden in de praktijk niet of nauwelijks gebruikt maar in potentie is een grote visserij-inspanning mogelijk. Er zijn ook zeer veel verschillende soorten vergunningen afgegeven in het verleden. Met dit beleidsbesluit wordt gestreefd naar meer uniformiteit in de vergunningen.

De beperkte kennis over de (ecologische) effecten van deze visserij is aldus een punt van aandacht. Op basis van de beschikbare informatie die voorhanden is, zijn er thans geen indicaties dat de effecten van de vaste vistuigen visserij op de lokale visbestanden en op de natuurwaarden van dien aard zijn dat grootschalige negatieve effecten te verwachten zijn.

Binnen de beroepsgroep is sprake van een achteruitgang van de vangsten. Hierdoor kunnen nog maar weinig bedrijven deze visserij voltijds beoefenen. Vooral in de Waddenzee zijn nog maar weinig vitale bedrijven over. Mede door de gezonde kreeftenstand in de Oosterschelde is die situatie in de Zeeuwse wateren iets beter. Er is dus sprake van een marginale visserij die vooral van regionaal belang is. Het grote aantal vergunningen in relatie tot de beperkte opbrengst draagt niet bij aan een gezonde ontwikkeling van een professionele beroepsmatige visserij.

1.3 Toekomstige ontwikkelingen

De bescherming van de natuurwaarden van het kustecosysteem is een belangrijke prioriteit in het rijksbeleid. Het ecologische belang van de kustzone als opgroeigebied, overgangszone van zoet naar zout en als karakteristiek ecosysteem wordt steeds groter. Voor de uitvoering van bepaalde landgerichte activiteiten zoals energieopwekking, wonen of kustverdediging wordt de blik steeds vaker zeewaarts gericht. Ook het belang van genoemde kustwateren voor de recreatie (*watersport, sportvisserij*) zal toenemen.

De visserij met vaste vistuigen dient dus blijvend haar activiteiten af te stemmen op nieuwe en bestaande functies en op de nieuwe eisen die het kustecosysteem stelt. De sector staat daarbij voor de uitdaging om het ecosysteem op een duurzame wijze te exploiteren. De sector zal op dit punt zijn eigen verantwoordelijkheid moeten nemen.

De visserij met vaste vistuigen wordt bovendien geconfronteerd met de gevolgen van een teruglopende aalstand. De aal is van oudsher een belangrijke doelsoort voor deze visserij. Maatregelen die worden genomen in het kader van het herstel van de aalstand zullen mogelijk ook van toepassing zijn op de visserij met vaste vistuigen. Nadere invulling van deze maatregelen zal plaatsvinden in het verband van het onlangs aan de Tweede Kamer aangeboden Aalplan (*brief Viss.02/2878 d.d. 15 april 2002*).

1.4 Aanpak

Diverse bronnen zijn in de afgelopen jaren geraadpleegd om de beperkt beschikbare informatie te verzamelen over de visserij met vaste vistuigen. Op basis van die informatie is medio 2002 een beleidsvoornemen opgesteld. Dit voornemen is naar een 20-tal betrokken instanties en belangengroepen gestuurd. Daarnaast hebben ook alle vergunninghouders het beleidsvoornemen toegestuurd gekregen.

Dit heeft geresulteerd in bijna 60 schriftelijke reacties. Deze zijn getoetst aan de beleidsdoelstelling en beleidsuitgangspunten. Op onderdelen heeft dit geleid tot aanpassingen in het beleidsvoornemen. Belangrijke aanpassingen betreffen de duur van het beleidsbesluit, meer ruimte voor geïntegreerde visserij door een versoepeling van de inkomenstoets, beperking van de aantallen vistuigen op de 'standaardvergunning', separate vergunning voor de zegenvisserij, afbouwen van de stand want visserij en bijstelling van de huurprijzen voor de visvakken.

2 De visserij met vaste vistuigen

2.1 Introductie

Onder "vaste vistuigen" wordt een groot aantal typen vistuig verstaan. Het betreft onder meer de fuik, het staand want, de weer, de kreeftenkorf, de zegen, het hoekwant, de ankerkuil, de totebel en het kuilnet. Deze visserij heeft een statisch karakter, dat wil zeggen dat de tuigen in beginsel niet worden voortbewogen. Het gaat met name om de visserij op ongequoteerde soorten. De vangst bestaat uit aal, platvis, zeebaars, geep, harder, ansjovis, spiering en kreeft (Zeeland).

De visserij concentreert zich in de Waddenzee, de Zeeuwse wateren en de Voordelta maar vindt in beginsel in alle kustwateren plaats. De visserij met vaste vistuigen in de Waddenzee is door een sterk teruglopend bestand aan aal en andere soorten zeer marginaal geweest in de afgelopen jaren. Door de goede kreeftenstand in de Oosterschelde en de aanwezigheid van een gezonde zeebaars- en harderpopulatie heeft de Zeeuwse visserij met vaste vistuigen zich economisch veel sterker ontwikkeld.

De visserij behoort plaats te vinden met een vaartuig dat staat ingeschreven in het visserijregister. De logboekverplichting die daarbij hoort geldt sinds 2001 voor ca. 80 vaste vistuig vissers. Doordat de aanlandingen pas sinds een jaar worden geregistreerd kan nog geen betrouwbaar beeld van de vangst worden gegeven. Een eerste analyse van de vangstopgaven uit 2001 laat zien dat vooral harder, zeebaars, kreeft en paling belangrijke soorten van deze visserij zijn.

2.2 Ecologische effecten

Onderzoek naar de ecologische effecten van de diverse vistuigen is schaars. Een inventarisatie door LNV van de visserij met vaste vistuigen concludeert dat de visserij kleinschalig is en dat bij zorgvuldig gebruik van de vistuigen de effecten op visstand en natuurwaarden beperkt zijn. Deze conclusie is grotendeels gebaseerd op gegevens vanuit de visserij zelf.

De behoefte aan een beleid van de visserij met vaste vistuigen komt vooral voort uit de hoge potentiële visserijdruk die kan ontstaan als alle ('traditionele' en 'tijdelijke') vergunninghouders hun visrechten zouden uitoefenen. Bij de recente opbloei van de kreeftenstand in de Oosterschelde doet dit fenomeen zich voor. Op de vrije gronden – zijnde de visserijgronden buiten de vaste visvakken - is in de Oosterschelde een zeer forse toename van het aantal fuiken zichtbaar. Ook in andere gevallen is soms sprake van een snel toenemende visserijdruk bij toenemende bestanden. Deze potentieel hoge visserijdruk kan dus eveneens leiden tot een toename van de druk op het kust-ecosysteem.

Het vistuig dat het meest ter discussie staat zijn de staande netten. Bij onzorgvuldig gebruik van staande netten kunnen vogels in het want verstrikt raken en verdrinken. Dit doet zich voor bij netten die tijdens laagwater op de droogvallende platen overeind blijven staan. Daarnaast is er een geringe kans dat zeezoogdieren zoals zeehonden en bruinvissen in de netten verstrikt raken en verdrinken. De staande netten worden thans ook gebruikt voor de visserij op kreeft in de diepere delen van de Oosterschelde. Probleem hierbij is dat er beschadiging optreedt aan de kreeften die worden gevangen en de ondermaatse kreeften of eidragende kreeften die dienen te worden teruggezet weinig kans op overleving hebben. Het gebruik van staand want in de kustwateren dient daarom te worden afgebouwd. Voor de belangrijke zeebaars- of hardervisserij is het staand want overigens cruciaal. Bij de hardervisserij is de sterfte van vogels en andere bijvangst door de manier van vissen vrijwel uitgesloten, omdat de visser tijdens de visserij bij het net aanwezig is.

2.3 Beleidskaders

Het primaire beleidskader voor de visserij op vaste vistuigen wordt gevormd door de Structuurnota Zee- en Kustvisserij 1993. Hierin wordt gesteld dat wordt gestreefd naar een zodanig beheer van die visserij, dat de continuïteit van de visbestanden en de visserij is gewaarborgd. Daarnaast wordt er naar gestreefd dat visserijactiviteiten met vaste vistuigen niet of zo min mogelijk conflicteren met natuurdoelstellingen.

Voorts gelden voor de afzonderlijke gebieden specifieke beleidsnota's zoals de Planologische Kern Beslissing Waddenzee (*hierna: PKB*), het beleidsplan Oosterschelde en het integrale Beleidsplan Voordelta.

Voor de Waddenzee is in de PKB (1993) de volgende hoofddoelstelling geformuleerd: "De duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied" met als streefbeeld: "Binnen de randvoorwaarden van de hoofddoelstelling zijn menselijke activiteiten met een economische en/of recreatieve betekenis mogelijk". In de Verklaring van Esbjerg is voorts toegezegd dat zal worden bekeken hoe er recht kan worden gedaan aan kleinschalig, historisch medegebruik. Hierbij is wel als randvoorwaarde opgenomen dat dit moet bijdragen aan het draagvlak voor natuurbeschermingsmaatregelen in het algemeen en in overeenstemming is met de natuurbeschermingsdoelen.

In het Beleidsplan Oosterschelde is als hoofddoelstelling vastgelegd: "Het behoud en zo mogelijk versterken van de aanwezige natuurlijke waarden met inachtneming van de basisvoorwaarden voor een goed maatschappelijk functioneren van het gebied, waaronder met name de visserij wordt begrepen".

In het Beleidsplan Westerschelde is aangegeven dat handhaving, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden ondergeschikt zijn aan de economische scheepvaart- en industrie functie van de Westerschelde en het plan dient tevens te leiden tot een goede uitgangssituatie voor de visserij en recreatiefuncties.

In het Integraal Beleidsplan Voordelta wordt gestreefd naar een natuurlijke ontwikkeling van het gebied, zonder absoluut primaat voor de natuurfunctie. Voor het betreffende gebied is overigens wel een viertal zogenaamde 'accent natuurgebieden' aangewezen, waarvoor op grond van natuurbelangen beperkingen kunnen worden opgenomen voor de visserij.

Een groot deel van de visserij met vaste vistuigen vindt plaats in gebieden die onder de Natuurbeschermingswet (*hierna: NB-wet*) vallen, zoals de Waddenzee en de Oosterschelde. Voor deze vormen van visserij is dan ook een vergunning op grond van de NB-wet nodig. De visserij wordt ook in gebieden beoefend die zijn aangewezen als speciale beschermingszones (SBZ) in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Deze laatste gebieden betreffen naast de reeds genoemde Waddenzee en Oosterschelde o.a. de Voordelta, Westerschelde en Eems/Dollard. Voor al deze wateren moet bij de verstrekking van de visserijvergunning ook een toetsing aan de Habitat- en Vogelrichtlijn plaatsvinden.

2.4 Regelgeving

Uitgangspunt voor het juridisch kader is artikel 3 van de Beschikking visserij, visserijzone, zeegebied en kustwateren (*Stcrt. 1977, 255*). Dit artikel stelt dat het verboden is te vissen met vaste vistuigen in het zeegebied en de kustwateren, wanneer de visser niet voorzien is van een vergunning.

Voorts eist het Besluit registratie vissersvaartuigen 1998 dat een ieder die met een vaartuig bedrijfsmatig de visserij gaat uitoefenen zijn vaartuig dient in te schrijven in het visserijregister. Thans is de vergunningverlening voor de visserij met vaste vistuigen nog niet gekoppeld aan het hebben van een geregistreerd vaartuig.

2.5 Vergunningverlening

In de beroepsmatige visserij met vaste vistuigen zijn twee typen publiekrechtelijke vergunningen te onderscheiden:

- **'Traditionele' vergunningen**

Dit betreft de vergunningen voor de visserij met vaste vistuigen, zoals die zijn verleend in 1988. Deze traditionele vergunningen zijn overdraagbaar. Per publiekrechtelijke vergunning mag met één of meerdere typen vaste vistuigen worden gevestigd. In deze categorie zijn 108 vergunningen (aan 106 vergunninghouders) verleend. Een 'traditionele' vergunninghouder dient daarbij in het bezit te zijn van een privaatrechtelijke vergunning voor de visserij op de vrije gronden. Daarnaast beschikken de meeste 'traditionele' vergunninghouders over de mogelijkheid om te vissen in visvakken. Visvakken zijn visgebieden die voornamelijk langs de wal zijn gelegen. Visvakken zijn gebieden die exclusief aan een vergunninghouder in gebruik zijn gegeven via een privaatrechtelijke huurovereenkomst met de eigenaar van het water.

- **'Tijdelijke' vergunningen**

Dit zijn vergunningen die voor de eerste maal vanaf medio 1989 zijn verleend aan nieuwe aanvragers. In januari 2002 omvatte deze groep ca. 250 vergunningen (verdeeld over ca. 200 vergunninghouders). Deze categorie bestaat deels uit "slapende" vergunningen die in de praktijk niet of nauwelijks worden gebruikt. De 'tijdelijke' vergunningen zijn in tegenstelling tot de 'traditionele' vergunningen niet overdraagbaar, omdat hun lot afhankelijk is gemaakt van het in dit beleidsbesluit te ontwikkelen beleid voor vaste vistuigen. Deze 'tijdelijke' vergunningen worden veelal aangehouden in de verwachting dat de vergunninghouder deze op enig moment toch "te gelde" kan maken. Het aantal 'tijdelijke' vergunninghouders dat daadwerkelijk gebruik maakt van de vergunning wordt geschat op enkele tientallen. De totale groep 'tijdelijke' vergunninghouders vormt in potentie echter wel een aanzienlijk gebruik. 'Tijdelijke' vergunninghouders beschikken uitsluitend over een vergunning voor de visserij op de vrije gronden. Er is een maximum gesteld aan het aantal vistuigen waarmee mag worden gevestigd.

Sinds 1991 worden geen nieuwe 'traditionele' of 'tijdelijke' vergunningen meer uitgegeven voor de beroepsmatige visserij met vaste vistuigen. Naast de beroepsmatige vergunningen worden eveneens vergunningen voor recreatief gebruik (*hierna: recreatieve vergunningen*) uitgegeven.

- **'Recreatieve' vergunningen**

De houders van deze vergunning vissen vanuit recreatief oogpunt. Het gaat hierbij voornamelijk om het kleinschalig, historisch medegebruik. Met deze publiekrechtelijke vergunning is de visserij met een zeer beperkt aantal vistuigen toegestaan (*in beginsel 2 schietfuiken of 30 meter staand want of 30 meter hoekwant*). Deze visserij wordt vooral in de zomer uitgevoerd en is van geringe omvang. In totaal zijn zo'n 1.500 recreatieve vergunningen uitgegeven (*situatie in december 2002*). Gelet op de frequentie en omvang van het feitelijk gebruik, lijkt het effect op de natuurwaarden zeer beperkt.

Sinds 1 november 2001 zijn aan het verkrijgen en het behouden van een vergunning voor het vissen met vaste vistuigen kosten verbonden (*Legesbesluit visserijdocumenten*). Dit heeft tot op heden geleid tot een beperkte reductie (*circa 20*) van het aantal 'tijdelijke' vergunningen.

Het aantal 'recreatieve' vergunningen daarentegen bedroeg enkele jaren geleden nog circa 2.000 stuks. Het is niet onaannemelijk dat deze forse daling voor een groot deel wordt veroorzaakt door het legesbesluit.

3 Doelstellingen van het beleid

Dit beleidsbesluit bevat het beleid ter zake van de visserij met vaste vistuigen. Dit besluit vormt het beleidskader voor de komende jaren. Op basis van de landelijke beleidsdoelstellingen voor de kustwateren en de ontwikkelingen binnen het visserijbeleid is de volgende hoofddoelstelling voor het visserijbeleid voor de vaste vistuigen geformuleerd:

De visserij met vaste vistuigen wordt uitgevoerd door beroepsmatige en recreatieve vissers. De uitvoering van de visserij is duurzaam en in balans met de ecologische waarden van het kust-ecosysteem. De beroepsgroep is in staat haar verantwoordelijkheid te nemen.

Om deze beleidsdoelstelling te bereiken zet het nieuwe beleid in op:

- registratie van de vangsten ten behoeve van evaluatie en eventuele bijstelling van het beleid
- reductie van de potentiële visserijdruk
- vereenvoudigde regelgeving door de grote verscheidenheid aan typen vergunningen (momenteel zijn er tientallen verschillende soorten vergunningen in omloop) terug te brengen tot een standaardvergunning voor de vrije grond
- toetsing aan de NB-wet en/of Vogel- en Habitatrichtlijn
- stimuleren van een co-management regime vergelijkbaar met dat in andere visserijsectoren.
- impuls aan bestandsbeheer, o.a. door uitbreiding vaste visvakken
- verkrijgen van inzicht over de ecologische gevolgen van de diverse vormen van staand want visserij
- volgen van de omvang en eventuele toename effecten van de recreatieve visserij met vaste vistuigen

Het nieuwe beleid zet in op een eliminatie van het aantal vergunningen dat niet beroepsmatig wordt gebruikt. Het beleid is erop gericht om de vaste vistuigen visserij over te laten aan een sector die bedrijfsmatig en professioneel vist. De sector is dermate goed georganiseerd dat zij een volwaardig partner kan zijn in het overleg met betrokken partijen (*overheden, andere visserijorganisaties, maatschappelijke organisaties etc.*). Een versterkte sector kan een regime van co-management en duurzaam en verantwoord bestandsbeheer doorvoeren zodat de effecten op natuur en milieuwaarden beheersbaar blijven.

De beperking van het aantal vergunningen wordt gerealiseerd door een inkomenstoets in te voeren voor wat betreft de 'tijdelijke' vergunningen (*paragraaf 4.2*). De koppeling van de vergunning aan een geregistreerd vaartuig in het visserijregister leidt tot een permanente toets op de bedrijfsmatigheid van de visserij. Deze koppeling heeft twee belangrijke effecten. Het eerste gevolg is dat vergunninghouders zonder een geregistreerd vaartuig de visserij niet meer kunnen uitoefenen. Dit zal de facto betekenen dat een fors aantal 'slapende' vergunningen niet meer zal kunnen worden gebruikt. Het tweede effect van een dergelijke koppeling tussen vaartuig en vergunning is dat een verplichting om opgave te doen van de aangelande vangsten voor alle vergunninghouders gaat gelden en er dus een beter inzicht in het belang en de omvang van deze visserij komt.

Hierboven werd reeds verwezen naar het gebrek aan concrete gegevens t.a.v. de effecten op de natuur- en milieuwaarden in sommige kustwateren. Daarom is het nodig om de visserij met vaste vistuigen in de kustwateren met belangrijke natuurwaarden te volgen (*paragraaf 4.11*). Men kan hierbij denken aan de visserij nabij in- en uittrekpunten bij zoet-zout overgangen en de risico's van zowel de aanwezigheid van bepaalde vistuigen voor migrerende zeehonden als de verdrinking van vogels. Mocht blijken dat substantiële schade wordt aangericht aan de bedoelde natuurwaarden dan zullen, in overleg met de sector en betrokken maatschappelijke organisaties, maatregelen worden overwogen om deze effecten teniet te doen of te verminderen.

4 Beleidsmaatregelen

4.1 Onderscheid 'tijdelijke' en 'traditionele' vergunning verdwijnt

Per 1 april 2003 komen alle 'tijdelijke' vergunningen te vervallen. Het beleidsbesluit Vaste Vistuigen is de start van een ontwikkeling die uiteindelijk leidt tot opheffing van het onderscheid tussen de 'traditionele' en 'tijdelijke' vergunningen. In de toekomst is voor de beroepsmatige visserij met vaste vistuigen één type publiekrechtelijke vergunning voorzien (*paragraaf 4.3*). Deze vergunning is gekoppeld aan een geregistreerd vaartuig. In deze publiekrechtelijke 'standaardvergunning' voor de vrije gronden is vastgelegd met welke vistuigen de vergunninghouder mag vissen.

Voor de 'traditionele' vergunningen zal een overgangstermijn gelden van maximaal vijf jaar, waarin de betreffende vergunninghouders hun oude rechten van de vergunning voor de vrije gronden, voor zover van toepassing, kunnen blijven uitoefenen. Voor zover de 'traditionele' vergunning betrekking heeft op de visserij met staand want, zonder dat hiervoor een maximale lengte geldt, dan zal een maximale lengte gelden van 2.500 meter staand want. Voor zover de visserij met een zegen is toegestaan zal een maximale lengte gelden van 1.500 meter.

4.2 Inkomenstoets

De houders van een 'tijdelijke' vergunning komen in aanmerking voor een overdraagbare vergunning voor de regio waarvoor de 'tijdelijke' vergunning was verleend, indien zij voldoen aan de eis van een bedrijfsmatige visserij. Hiervoor wordt een inkomenstoets doorgevoerd. Indien niet wordt voldaan aan de inkomenstoets, dan komt de aanvrager niet langer in aanmerking voor een vergunning. Houders van een overdraagbare 'traditionele' vergunning behoeven geen inkomenstoets te ondergaan.

Aangezien de vaste vistuigenvisserij seizoensgebonden is, komen 'tijdelijke' vergunninghouders in aanmerking voor een overdraagbare vergunning voor de vrije gronden als zij in de periode van 1997 tot en met 2001 ten minste twee jaar een inkomen hebben behaald uit de beroepsvisserij van minimaal 50 % van het minimum-inkomen voor zelfstandigen, bedoeld in de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (*hierna: wet IOAZ*). Minimaal 25 % van het minimuminkomen, voortvloeiende uit de wet IOAZ, dient te zijn verworven uit de visserij met vaste vistuigen. De bewijslast hiervoor ligt bij de aanvrager. Ter nadere onderbouwing van bovenstaande criteria zal gevraagd worden hiervoor bescheiden over te leggen. In geval van twijfel zal zo nodig nader onderzoek plaatsvinden.

De inkomenstoets geldt per 'tijdelijke' vergunning. Indien de aanvrager beschikt over meerdere 'tijdelijke' vergunningen, dan zal de inkomenstoets worden opgehoogd, afhankelijk van het aantal 'tijdelijke' vergunningen (*Voorbeeld: bij twee 'tijdelijke' vergunningen zullen de inkomens-eisen worden verdubbeld. Afhankelijk van het aangetoonde inkomen komt de aanvrager dan in aanmerking voor één of twee 'standaardvergunningen'*).

Een vergunninghouder die met medeweten en toestemming van de directie Visserij tijdelijk de visserij heeft laten uitoefenen door een derde, wordt geacht doorlopend in het bezit van zijn vergunning te zijn geweest. Het door de vervanger behaalde inkomen wordt in dit kader beschouwd als het inkomen van de vergunninghouder. De vervanger bouwt hiermee geen recht op voor een vergunning.

De 'traditionele' vergunninghouders zonder geregistreerd vaartuig en de voorheen 'tijdelijke' vergunninghouders die voldoen aan de inkomenseis maar die geen geregistreerd vaartuig hebben, worden in de gelegenheid gesteld om een vaartuig, dat aan bepaalde specificaties voldoet, te registreren.

Die nieuwe vergunningen worden bij verlening dus gekoppeld aan een geregistreerd vaartuig en per regio kan ten behoeve van dit vaartuig slechts één overdraagbare vergunning worden verleend. Met andere woorden de afgifte van meerdere zgn. 'Oosterschelde-vergunningen' ten behoeve van één specifiek geregistreerd vaartuig vindt niet plaats. Daarna zijn de nieuw uitgegeven vergunningen overdraagbaar (*paragraaf 4.9*). Aanvragen voor nieuwe vergunningen worden niet meer gehonoreerd. Nieuwkomers kunnen een positie op de markt krijgen door een bestaande vergunning over te nemen.

4.3 'Standaardvergunning' voor de vrije gronden

Voor de visserij op de vrije gronden wordt in de publiekrechtelijke vergunning per vistuig reeds aangegeven welke aantallen maximaal mogen worden ingezet. Op deze manier wordt een te hoge visserijdruk op de vrije gronden voorkomen. Er komen publiekrechtelijke vergunningen voor 3 regio's: de Voordelta/Westerschelde, de Oosterschelde en de Waddenzee/Eems/Dollard. Onder Voordelta wordt in dit verband verstaan het als kustwater (*Stb. 1977, 666*) aangewezen Brouwershavensche Gat, Zeegat van Goeree en de Oosterschelde ten westen van de stormvloedkering. De volgende vistuigen mogen worden ingezet door de vergunninghouder:

Voordelta/Westerschelde en Oosterschelde

- maximaal 180 fuiken / kubben
- de ankerkuil

Waddenzee/Eems/Dollard

- maximaal 180 fuiken / kubben
- de ankerkuil
- een weer (*voorheen keerwant/botnetten*)
- 1000 haken hoekwant

Naast de 'standaardvergunning' kan een separate vergunning voor de visserij met een zegen worden verleend. Naast 'traditionele' zegenvissers, voor zover van toepassing, zullen uitsluitend diegenen, die met succes de inkomenstoets ondergaan én reeds de zegenvisserij mochten uitoefenen op basis van de 'tijdelijke' vergunning, in staat worden gesteld om deze visserij te blijven uitoefenen. Met inachtneming van de richtlijnen met betrekking tot het vaartuig wordt aan hen, naast de voornoemde 'standaard-vergunning', ook een separate vergunning voor de visserij met een zegen (*maximale lengte van 1.500 meter*) verleend. Zowel de 'standaardvergunning' als de zegenvergunning zal voor wat betreft het vaartuig worden verleend ten behoeve van één en hetzelfde registratienummer. Op grond van de zogenaamde 'bijboten-regeling' kan de zegenvisserij desgewenst worden uitgeoefend met de bijboot (*i.e. een klein vaartuig, dat aan boord kan worden geplaatst van het geregistreerde vaartuig*).

Belangrijk is dat met de uitgifte van de nieuwe 'standaardvergunningen' geen toename van de visserijdruk in specifieke regio's, zoals de Oosterschelde, plaats heeft. Derhalve komt iemand in de nieuwe situatie slechts in aanmerking voor een vergunning in dezelfde regio als het kustwater, waarvoor de voorheen 'tijdelijke' vergunning was verleend. Hierbij uitgaande van de voorwaarde van een geregistreerd vaartuig en voor de 'tijdelijke' vergunninghouder aan het voldoen aan de gestelde inkomenseis.

Ten aanzien van de haven van IJmuiden en de Maasmonding/Europoortgebied geldt een bijzondere situatie. Mede gelet op scheepvaart-technische overwegingen is in overleg met de waterbeheerders overeengekomen dat de huidige visserij-intensiteit in elk geval niet zal uitbreiden. De aantallen en vistuigen op de vergunningen worden derhalve niet aangepast aan de 'standaardvergunning'. De huidige 'traditionele' vergunningen zullen blijven gehandhaafd als zijnde overdraagbare vergunningen. De 'tijdelijke' vergunningen kunnen worden omgezet in een overdraagbare vergunning, mits wordt voldaan aan de inkomenstoets. De betreffende vergunninghouders dienen overigens wel te voldoen aan de eis dat de vergunning wordt gekoppeld aan een geregistreerd vaartuig.

Met betrekking tot de 'standaardvergunning' in de regio Waddenzee/Eems/Dollard wordt opgemerkt dat de visserij in de Eems uitsluitend wordt toegestaan, indien betrokkene in aanmerking komt voor een zogenaamd toestemmingsbewijs in het kader van het Eems Dollard-verdrag 1960 (*Trb. 69*). Aangezien het overgrote deel van de Dollard in eigendom is van derden, zoals de Stichting het Groninger Landschap, zal het vissen aldaar slechts zijn toegestaan indien een privaatrechtelijke toestemming is verkregen van de betreffende visrechthebbende(n).

Indien de rechthebbende op een vergunning op 31 december 2003 nog steeds niet de beschikking heeft over een geregistreerd vissersvaartuig, dan kan - met inachtneming van het gestelde in paragraaf 4.4.3 - geen aanspraak meer worden gemaakt op een 'standaardvergunning'. Het recht op deze vergunning komt hiermee per 1 januari 2004 te vervallen.

4.4 Inschrijving vaartuig in het Visserijregister

De visserij, die op basis van de 'vaste vistuigen-vergunning' wordt uitgeoefend vindt plaats met behulp van een vaartuig dat wordt gebruikt voor de bedrijfsmatige visserij. Gelet hierop dient de vergunning gekoppeld te worden aan een vaartuig dat is geregistreerd in het visserijregister.

De vissers met vaste vistuigen die in aanmerking komen voor een vergunning, maar nog geen geregistreerd vaartuig hebben kunnen vanaf 1 januari 2003 met voorrang een vaartuig laten inschrijven in het visserijregister. Dit betreft enerzijds de vergunninghouders, aan wie een 'traditionele' vergunning is verleend én niet beschikken over een ingeschreven vaartuig en anderzijds de vergunninghouders, aan wie een 'tijdelijke' vergunning is verleend, voldoen aan de hiervoor vermelde inkomenstoets én niet beschikken over een ingeschreven vaartuig.

4.4.1 Aanvraag-procedure

Zodra is vastgesteld dat de voornoemde visser in aanmerking komt voor een vergunning, zal aan hem een aanvraagformulier ten behoeve van de inschrijving worden toegezonden. Dit aanvraagformulier dient correct en zo volledig mogelijk ingevuld te worden en uiterlijk één maand na toezending geretourneerd te worden aan de afdeling Regelingen Zeevisserij van de directie Visserij.

Bij dit aanvraagformulier dienen de volgende bewijsstukken meegezonden te worden:

- Een bewijs van eigendom van het vaartuig;
- Een door de Inspectie Verkeer en Waterstaat, divisie Scheepvaart afgegeven meetbrief;
- Een door de Inspectie Verkeer en Waterstaat, divisie Scheepvaart gewaarmerkt afnameprotocol of een verklaring van de motorfabrikant inzake het motorvermogen van het betreffende vaartuig.

Zodra het verzoek tot inschrijving wordt gehonoreerd, zal de betreffende vergunning voor de visserij met vaste vistuigen op de vrije gronden aan betrokkene worden verleend. Dit betreft de afgifte van zowel een privaatrechtelijke als een publiekrechtelijke vergunning voor de periode tot en met 31 december 2003.

Voor zover de vereiste bijlagen niet tijdig kunnen worden meegezonden, dient de aanvrager alvast het aanvraagformulier zo volledig mogelijk ingevuld retour te zenden aan de directie Visserij, waarbij in elk geval een zo nauwkeurig mogelijk schatting gedaan dient te worden van het motorvermogen en zo mogelijk de tonnage. In afwachting van de vereiste bijlagen zal een voorlopig vaartuignummer worden toegekend, voorzien van een asterisk (*). Teneinde de aanvrager in staat te stellen de visserij met vaste vistuigen uit te oefenen, zal aan hem een voorlopige niet-overdraagbare vergunning worden verleend, doch uiterlijk voor de periode tot en met 31 december 2003. Zodra de vereiste bijlagen zijn nagezonden kan de definitieve inschrijving van het vaartuig plaatsvinden. Vanaf 1 januari 2004 zal uitsluitend nog een vergunning worden verleend, indien het verzoek om inschrijving is gehonoreerd en het vaartuig in het visserijregister is ingeschreven. Na definitieve inschrijving van het vaartuig in het visserijregister is de vergunning overdraagbaar.

4.4.2 Vereisten vaartuig

Aan de in te schrijven vaartuigen worden nadere eisen gesteld. Voor het bepalen van deze eisen is aansluiting gezocht bij communautaire regelgeving in het kader van het Meerjaren Oriëntatie Programma (*hierna: MOP*). Zo worden vaartuigen kleiner dan 12 meter gerekend tot de 'kleinschalige kustvisserij'. Voorts blijkt uit de MOP-segmenten 4J.1 en 4J.5 – zijnde segmenten, waarin thans reeds vaartuigen voor de kleinschalige kustvisserij zijn opgenomen – dat het gemiddelde motorvermogen van de betreffende vaartuigen circa 25 kW bedraagt. Gelet hierop zal de maximale lengte en het motor-vermogen van de in te schrijven vaartuigen worden vastgesteld op respectievelijk 12 meter en 25 kW.

4.4.3 Uitzondering op inschrijving

In bijzondere gevallen kan in afwijking van de voorschriften een vergunning worden verleend aan een ondernemer, die voor de visserij met vaste vistuigen geen gebruik maakt van een vaartuig en derhalve niet over een geregistreerd vaartuig beschikt of hoeft te beschikken. De vergunninghouder dient hiertoe een schriftelijk gemotiveerd verzoek in te dienen bij de directeur Visserij, waarin aannemelijk wordt gemaakt dat bij de uitoefening van de visserij met enig vast vistuig op geen enkele wijze gebruik wordt gemaakt van enig vaartuig.

Deze vergunninghouder zal wel worden verplicht zijn vangsten te registreren.

4.5 Uitgifte en verhuur vaste visvakken

De vaste visvakken zijn een belangrijk beheersinstrument voor het stimuleren van een verantwoord en duurzaam beheer van de visbestanden. Daar waar mogelijk worden meer visvakken verhuurd. Binnen een visvak mag de vergunninghouder vissen met de vistuigen die worden vermeld in een nader op te stellen vrijstellingsregeling. Deze regeling zal in de plaats komen voor de publiekrechtelijke vergunning, geldend voor de betreffende visvakken.

Voor de visvakken geldt dat de bovengenoemde vistuigen in beginsel mogen worden ingezet zonder beperking in aantal. Veel vissers gebruiken sommige vistuigen namelijk uitsluitend als de te bevissen soorten in voldoende mate aanwezig zijn. De arbeidsintensieve werkwijze voorkomt overexploitatie. Aan de vistuigen in kwestie kunnen vanuit natuuroverwegingen wel voorwaarden worden gesteld, zoals een keerwant, ontsnappingsringen of panelen.

De ruimte voor nieuwe visvakken langs de wal is in de Waddenzee beperkt. In de Oosterschelde is meer ruimte voor uitbreiding. De uitgifte van vaste visvakken zal in samenspraak met de sector worden vastgesteld in 2003 na publicatie van het beleidsbesluit. Gestreefd zal worden om vanaf januari 2004 tot een dergelijke uitgifte over te gaan. Deze uitgifte vindt plaats in afstemming met de ontwikkeling van het nieuwe beleid voor de sleepnetvisserij in de kustwateren.

Ten einde een vrije migratie van vis langs de kust te bevorderen en de hinder voor de sportvisserij te beperken dienen maatregelen te worden genomen met betrekking tot de afstand van vistuigen vanaf de grenslijnen van de visvakken. Gezien de grote biodiversiteit van de kustwateren dienen bij deze maatregelen de regionale situaties te worden betrokken. Hierbij dient te worden overwogen dat bij bepaalde vistuigen de bepaling dat een zekere afstand vanaf de kant moet worden betracht de efficiëntie van het vistuig ernstig kan aantasten. Op grond van een specifieke belangenafweging zullen in dergelijke gevallen voorwaarden worden geformuleerd.

De visvakken worden tot op heden om niet aan de visser verhuurd. Dit is een uitzonderingssituatie in het overheidsbeleid. Derhalve wordt vanaf 2003 aan nieuw te sluiten huurovereenkomsten een huurprijs, jaarlijks te indexeren, gekoppeld. De jaarlijkse huurprijs wordt vastgesteld op 50 euro per visvak.

4.6 NB-wetvergunning

De visserij met vaste vistuigen wordt deels in gebieden uitgevoerd die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. In artikel 12, eerste lid van de NB-wet is bepaald, dat het is verboden zonder vergunning van de Minister of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorwaarden handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke betekenis van een beschermd natuurmonument of die een beschermd natuurmonument ontsieren. Deze vergunningplicht geldt derhalve ook voor de visserij met vaste vistuigen.

De verlening van vergunningen voor de visserij met vaste vistuigen op grond van de NB-wet zal in 2003 worden geëffectueerd. Diegenen, die op grond van dit beleidsbesluit in aanmerking komen voor een vaste vistuigenvergunning en de visserij gaan uitoefenen in de Waddenzee en/of de Oosterschelde moeten beschikken over een vergunning ingevolge de NB-wet. Een aanvraag hiertoe moet worden ingediend bij de Directeur van de directie Noord (*Waddenzee*) en/of het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland (*Oosterschelde*). Uit een oogpunt van een snelle behandeling verdient het de voorkeur dat dergelijke aanvragen gecombineerd worden ingediend (*Producentenorganisatie, belangenvereniging, e.d.*). Bij het verlenen van een vergunning op basis van de dan best beschikbare informatie zal worden beoordeeld of de visserij verenigbaar is met de natuurdoelstellingen van het betreffende gebied.

Een wetswijziging van de NB-wet 1998 strekkende tot implementatie van de Habitat- en Vogelrichtlijn ligt thans voor bij de Tweede Kamer. Een belangrijk onderdeel van dat voorstel is dat de beschermde natuurmonumenten hun status als natuurmonument verliezen als ze als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Natuurwaarden die op grond van de status als beschermd Natuurmonument zijn beschermd en niet vallen onder het beschermingsregime van de Habitat- en/of Vogelrichtlijn behouden daarbij overigens hun beschermde status. Het wetsvoorstel voorziet er in dat de wettelijke vergunningverlener verantwoordelijk zal zijn om de brede natuurtoets met inachtneming van artikel 6 van de Habitatrichtlijn uit te voeren. Ook in dat geval zal bij het verlenen van een vergunning op basis van de dan best beschikbare informatie worden beoordeeld of de visserij verenigbaar is met de natuurdoelstellingen van het betreffende gebied. Voor de recreatieve vergunningen wordt verwezen naar het aanwijzingsbesluit Waddenzee II op grond van de NB-wet en is een aparte vergunning op grond van de NB-wet niet vereist.

4.7 Visplannen

Bij de realisatie van een professionele bedrijfsmatige visserij en een goede afstemming met andere gebruiksfuncties hebben visplannen in andere sectoren hun nut bewezen. Er bestaat binnen de diverse visserijsectoren een grote ervaring met het werken met visplannen (*IJsselmeer- en schelpdiervisserij*). Het Productschap Vis en de PO-Wieringen hebben zich positief geuit over de ontwikkeling van visplannen. Van overheidswege wordt hier positief over geoordeeld, doch het initiatief is aan de visserijsector om te gaan werken met visplannen.

4.8 Staand want visserij

De ecologisch ongewenste effecten van de visserij met staand want die uit de literatuur bekend zijn, betreffen vooral de bijvangst van vogels en soms van zeezoogdieren als bruinvissen en zeehonden. Voor het bestaan van dergelijke problemen in de Nederlandse kustwateren bestaan nauwelijks aanwijzingen (met uitzondering van de bijvangst van vogels in staand want op de droogvallende platen in de Waddenzee). De uitvoering van de kleinschalige visserij met vaste vistuigen die zich niet richt op gequoteerde soorten kent bovengenoemde problemen in veel mindere mate, doordat de netten anders van aard zijn (bijv. zeer lage botnetten) of de manier van vissen anders is (bijv. hardervisserij).

In de huidige concept PKB-Waddenzee, deel 3, is vastgelegd dat de staand want visserij dient te worden afgebouwd met het oog op de terugdringing van eventuele vogelsterfte. Uit de beantwoording van kamervragen over dit onderwerp blijkt dat deze afbouw voorlopig alleen betrekking heeft op de staand wantvisserij op de droogvallende platen (TK 2001-2002, 26 413, nr. 22).

In de Oosterschelde staat de staand want visserij vooral ter discussie, omdat deze een duurzaam beheer van de kreeftenstand in de weg staat. Reeds sinds 1989 worden geen nieuwe staand want vergunningen voor de Oosterschelde meer afgegeven en staat het staand want ook niet op de recreatieve vergunning voor de Oosterschelde vermeld.

Uitgangspunt in dit beleidsbesluit is dat het gebruik van staand want op de vrije gronden uitsluitend op basis van de 'traditionele' vergunning gedurende een overgangstermijn van maximaal vijf jaar wordt toegestaan, echter zodanig dat het vistuig bij laag water op droogvallende platen niet overeind staat. Vanaf 31 december 2007 zal de visserij met staand want niet langer worden toegestaan, tenzij de sector tot genoegen van de Staat weet aan te tonen dat de visserij met staand want ecologisch inpasbaar zal blijken te zijn. De staand want visserij op basis van een 'tijdelijke' vergunning komt per 1 april 2003 te vervallen.

4.9 Overdraagbaarheid

▪ 'Standaardvergunning'

De 'standaardvergunning' (*paragraaf 4.3*) voor de visserij met vaste vistuigen wordt overdraagbaar, doch pas op het moment dat deze vergunning is verleend ten behoeve van een definitief geregistreerd vissersvaartuig. Tot dit moment blijft zowel het recht op een dergelijke vergunning – nadat aan de inkomenseis is voldaan – als de voorlopige vergunning ten behoeve van een voorlopig ingeschreven vaartuig niet-overdraagbaar.

De separate zegenvergunning is overdraagbaar, doch dient altijd gekoppeld te worden aan een 'standaardvergunning'. Overdracht van de zegenvergunning door een 'standaardvergunninghouder' is derhalve uitsluitend toegestaan aan een andere 'standaardvergunninghouder'.

▪ 'Traditionele' vergunning

Gedurende de overgangstermijn van vijf jaar is ook de 'traditionele' vergunning overdraagbaar, doch uitsluitend onder bepaalde voorwaarden. Bij overdracht komt het recht op de 'traditionele' vergunning te vervallen en zal uitsluitend een 'standaardvergunning' worden overgedragen. Uitzondering hierop, voor zover van toepassing, vormt het staand want. Indien het staand want onderdeel uitmaakt van de 'traditionele' vergunning, zal de overdracht betrekking hebben op zowel een 'standaardvergunning' als een separate staand wantvergunning. Ongeacht de lengte, zoals vermeld in de 'traditionele' vergunning, zal bij overdracht het staand want worden beperkt tot maximaal 500 meter. Aan de 'ontvanger' zal bij overdracht derhalve zowel een 'standaardvergunning' als een separate vergunning voor de visserij met maximaal 500 meter staand want worden verleend.

Voor zover aan een ondernemer zowel een 'standaardvergunning' als een separate staand wantvergunning is verleend, dienen beide vergunningen voor wat betreft het vaartuig verleend te worden ten behoeve van één en hetzelfde registratienummer. Op grond van de zogenaamde 'bijboten-regeling' kan de visserij met staand want desgewenst worden uitgeoefend met de bijboot (*i.e. een klein vaartuig, dat aan boord kan worden geplaatst van het geregistreerde vaartuig*).

Gedurende de overgangstermijn van vijf jaar is overdracht van een separate staand wantvergunning, evenals bij de separate zegenvergunning, uitsluitend mogelijk, indien de 'ontvanger' de beschikking heeft c.q. krijgt over een 'standaardvergunning'. Na 31 december 2007 zal de staand wantvergunning in beginsel komen te vervallen.

- **Huurovereenkomst vaste visvakken**

Het recht om de visserij met vaste vistuigen uit te oefenen in de zogenaamde vaste visvakken is overdraagbaar.

4.10 Markering en identificatie

Uit informatie van de Algemene Inspectie Dienst (AID) en de Visserijkundig Ambtenaren van de directie Visserij blijkt dat met name ten behoeve van controle en handhaving een verbetering van de markering van de vistuigen noodzakelijk is. Ook was er regelmatig spraakverwarring over de naamgeving van de vistuigen vanwege regionale verschillen. De naamgeving wordt thans gelijkgeschakeld. In 2003 zal in overleg met de sector een eenduidige markering worden opgesteld als ook eventuele andere maatregelen, waarna de gemaakte afspraken in de vergunningvoorwaarden vanaf 1 januari 2004 kunnen worden opgenomen.

4.11 Ontbrekende kennis

De ontwikkeling van het nieuwe beleid voor de vaste vistuigen werd deels gehinderd door het ontbreken van goede vangststatistieken. Ten einde dit te verbeteren is op beperkte schaal reeds gestart met de monitoring van de vangstsamenstelling van de meest gebruikte vistuigen. De registratie van de aanlandingen zal op termijn een extra informatiebron opleveren die van nut zal zijn voor de evaluatie.

Gedurende de overgangperiode van vijf jaar zullen gegevens worden verzameld – zoals de registratie van vangstgegevens - en zal tijdens een tussentijds evaluatiemoment aan het eind van 2007 worden gezien of de in het beleidsbesluit getroffen maatregelen de gewenste uitwerking hebben op het aantal vergunningen, het beheer van de bestanden en de natuurbelangen. Onderzoek naar de invloed van de visserij met vaste vistuigen op migrerende soorten in de overgang van zoet naar zout (*trekvissen*) en land naar water (*zeehonden*) valt deels reeds in lopende studies, die door het Ministerie van Verkeer & Waterstaat worden uitgevoerd. Daarnaast is inzicht in de aantallen verdrinkingslachtoffers onder vogels ook een punt van aandacht.

4.12 Recreatieve vergunningen

Het beleid met betrekking tot de uitgifte van vergunningen voor recreatief gebruik blijft vooralsnog ongewijzigd. In het kader van het nieuwe beleid zal in de periode 2003 – 2007 de omvang van het feitelijk gebruik van de recreatieve visserij op de bestanden en ecologische waarden van de kustwateren worden gevolgd. Op basis hiervan zal worden gezien of onderzoek naar de invloed hiervan noodzakelijk is.

5 Implementatie

• Visvergunning vrije gronden

Het beleid voor de vaste vistuigen wordt vastgesteld voor een onbepaalde periode. Vanaf 1 april 2003 worden de nieuwe vergunningen voor de visserij met de vaste vistuigen verstrekt. Houders van een voorheen 'tijdelijke' vergunning, die in aanmerking denken te komen voor een overdraagbare 'standaardvergunning' dienen uiterlijk 1 maart 2003 bescheiden over te leggen, waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de gestelde inkomenseisen. In geval van twijfel zal zo nodig nader onderzoek plaatsvinden.

Aanvragers die wel in aanmerking komen voor een vergunning, maar nog geen geregistreerd vaartuig hebben krijgen tot uiterlijk 31 december 2003 de gelegenheid een vaartuig te laten inschrijven. Een vergunning wordt echter uitsluitend verleend, indien de vergunninghouder beschikt over een geregistreerd vaartuig of voor hem een voorlopig vaartuignummer is gereserveerd op basis van zijn voorlopige aanvraag tot inschrijving. Indien de rechthebbende op een vergunning op 31 december 2003 nog immer niet beschikt over een ingeschreven vaartuig, dan komt deze vergunning per 1 januari 2004 te vervallen.

Na het advies van de 'Werkgroep Markering Vistuigen' (*paragraaf 4.9*) in de loop van 2003 zal de vergunning ('*traditioneel*' en '*standaard*') voor de visserij met vaste vistuigen met ingang van 1 januari 2004 worden verleend voor een driejaarlijkse periode, derhalve tot en met 31 december 2006.

De 'standaardvergunningen' zullen vervolgens wederom worden verleend voor een periode van drie jaar. De 'traditionele' vergunningen daarentegen zullen per 1 januari 2007 slechts worden verleend voor één jaar, aangezien voor zowel de 'traditionele' vergunning als staand wantvergunning een overgangstermijn geldt van vijf jaar, derhalve tot en met 31 december 2007. Alle 'traditionele' vergunningen zullen met ingang van 1 januari 2008 worden omgezet in een 'standaardvergunning'. Teneinde de geldigheidsduur gelijk te laten lopen met de overige 'standaardvergunningen' zal de looptijd van de 'traditionele' vergunning per 1 januari 2008 twee jaar bedragen, derhalve tot en met 31 december 2009.

Gedurende de overgangperiode van vijf jaar worden gegevens verzameld – zoals de registratie van vangstgegevens - en zal tijdens een tussentijds evaluatiemoment aan het eind van 2007 worden bezien of de in het beleidsbesluit getroffen maatregelen de gewenste uitwerking hebben op het aantal vergunningen, het beheer van de bestanden en de natuurbelangen.

• Verhuring vaste visvakken

Per 1 april 2003 zal de verhuring (*privaatrechtelijk*) van de vaste visvakken voor de huidige huurders worden gecontinueerd. Gedurende het eerste kwartaal van 2003 zullen hiertoe de huurovereenkomsten, geldig voor een periode van drie jaar, worden aangeboden. Eveneens treedt op die datum de vrijstellingsregeling (*publiekrechtelijk*) voor de visserij in de vaste visvakken in werking.

In 2003 zal voorts worden overgegaan, voor zover mogelijk, tot vaststelling van nieuwe visvakken in zowel de Waddenzee en de Oosterschelde. Het uitgiftebeleid voor deze nieuwe visvakken zal in de loop van 2003 worden vastgesteld, teneinde een uitgifte per 1 januari 2004 mogelijk te maken.

• NB-wet vergunning

Vanaf 2003 zal voor zowel de Waddenzee als de Oosterschelde de uitgifte van vergunningen ingevolge de NB-wet ter hand worden genomen. Diegenen, aan wie een 'traditionele' c.q. dan wel een 'standaardvergunning' wordt verleend, dient hiertoe een - liefst gecombineerde - aanvraag in te dienen bij respectievelijk de Directeur van de directie Noord te Groningen (*Waddenzee*) en/of het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland te Middelburg (*Oosterschelde*).

Bijlage 3

Dear Mister Karmenu Vella,
are the Migratory Fish Stocks at a Dead End?

Sehr geehrter Herr Karmenu Vella,
sind die Wanderfische in der Sackgasse?

Seit Jahrzehnten bemühen sich verschiedene Initiativen, den Lachs im Rhein und in anderen Fließgewässern wie Elbe, Ems und Weser wieder anzusiedeln. Viele Millionen Euro, vor allem auch Steuergelder und hunderttausende Arbeitsstunden ehrenamtlicher Helfer wurden investiert. Von dem ursprünglich vereinbarten Ziel, eine sich selbst reproduzierende Lachspopulation wieder aufzubauen, sind wir aber immer noch meilenweit entfernt.

Nimmt man die Anzahl der Lachsrückkehrer als Maßstab des Erfolges, muss man feststellen: Die Zahlen sind nicht nur erschreckend gering, sondern außerdem seit einigen Jahren stetig rückläufig.

Woran kann das liegen?

Schon lange ist bekannt, dass es bei der intensiven Berufsfischerei in den Niederlanden zu großen Mengen an gewollten und ungewollten Beifängen kommt.

Sportvisserij Nederland hat 2014 festgestellt, dass die niederländische Regierung unbeschränkte Fischerlaubnisse an Berufsfischer im niederländischen Flussdelta und den Ästuarien ausgegeben hat. Danach dürfen Berufsfischer mit Zugnetzen ohne jegliche Beschränkungen fischen.

Außerdem erhielten drei Berufsfischer die Genehmigung, in der anderen Mündung des Rheinsystems, dem Nieuwe Waterweg, mit Stellnetzen (Klemmnetzen) auf Wolfbarsch und Meeräsche zu fischen. In der Zeit vom 1. Januar 2013 bis zum 31. Dezember 2015 darf jeder dieser Berufsfischer jederzeit ein Klemmnetz von maximal 2,5 Kilometer Länge aufstellen. Dies ist nicht nur im Nieuwe Waterweg, sondern auch in der Mündung und in anderen damit verbundenen Gewässern erlaubt. Aber in diesen Netzen werden nicht nur Wolfbarsche und Meeräschen, sondern auch die geschützten Wanderfische gefangen. Eine solche Regelung stößt auf Unverständnis, handelt es sich bei dem Nieuwe Waterweg um den wichtigsten Migrationsweg für Wanderfische des Rheinsystems, wie beispielsweise dem Atlantischen Lachs.

Es darf nicht sein, dass einige wenige Berufsfischer von den Bemühungen vieler Initiativen profitieren, diese um die Erfolge ihrer Arbeit bringen und dabei Investitionen von mehreren Millionen Euro zunichte machen. Diese Investitionen beziehen sich nicht nur auf den Besatz von Jungfischen, sondern auch auf die Entfernung von Wanderhindernissen und anderen Maßnahmen zur Habitatverbesserung.

Um die schon vor Jahren gesetzten Ziele der Wiederansiedlung des Lachses und des Schutzes anderer Wanderfische wie Aal, Meerforelle, Maifisch und Nordseeschnäpel zu erreichen, ist die Öffnung der Haringvlietschieusen unabdingbar. Immer wieder wurden zugesagte und kommunizierte Termine von der niederländischen Regierung mit nicht nachvollziehbaren Begründungen verschoben.

Die Lösung der Haringvliet Problematik sowie die Ausweisung des Deltagebiets als fischereifreie oder fischereireduzierte Zone ist der Schlüssel zu einem nachhaltigen Erfolg. Eine Nichtbeachtung dieser Tatsache stellt eine Verschwendung von Geldern und Ressourcen dar.

Wir bitten Sie, sich schnellstmöglich mit diesem Thema zu beschäftigen, kurzfristig Transparenz herzustellen und für 2015 sinnvolle Lösungen aufzuzeigen bzw. zu vereinbaren.

Mit freundlichen Grüßen

Dr. Rainer Hagemeyer
Der Atlantische Lachs e.V.

Kopien wurden an folgende Institutionen gesandt: (siehe Seite 4)

Since many years several initiatives try with much effort to reintroduce the Atlantic salmon to river systems like the Rhine, Elbe, Ems and Weser. Hundreds of millions of Euros, mainly taxpayer's money, and hundreds of thousands of hours spent by volunteer workers were invested in these programmes. Despite all these efforts we are still far away from our original common goal: a self-sustaining population based on natural reproducing Atlantic salmon in these rivers.

If you measure the result by the numbers of returning adult salmon, the conclusion must be: These numbers are not only shockingly low, but above all since a few years drastically diminishing.

What can be the reason for all this?

For a long time it is a well known fact that by the intensive commercial fisheries in the Netherlands large numbers of migratory fish are (un)willingly caught as a bycatch.

The national sportfishing association 'Sportvisserij Nederland' in 2014 found out that the Dutch government had given unrastrained permits to commercial fishermen to fish with seine nets in the Dutch river delta and some of the estuaries without any quota. Among these waters is the Haringvliet, a very important waterway for the migration of fish to and from the Rhine and Meuse river systems and the North Sea.

Adding to this: Three commercial fishermen received a permit to fish with standing nets (gill nets) for sea bass and mullet in that other mouth of the Rhine river, the 'Nieuwe Waterweg' (the New Waterway). In the period of January 1 2013 to December 31 2015 each of these fishermen is allowed to fish with in total a net length of 2,5 Km. This not only in the Nieuwe Waterweg itself, but also in the mouth and other adjacent waters. In these nets not only sea bass and mullet are caught, but also the protected migrating fish species. Such permits are met with disbelief, because the Nieuwe Waterweg is the most important migration route for fish from the Rhine system like the Atlantic salmon.

How is it possible that for the profit of only a few commercial fishermen, the efforts of countless people and institutions and the investments of several millions of Euros are jeopardized or annihilated? Investments, not only in the stocking with young fish, but also in the tearing down of migration barriers and habitat improvement.

To reach the goal that was set many years ago (the reintroduction of Atlantic salmon and the conservation of other migrating fish species like eel, sea trout, Allis shad and houting), the opening of the Haringvliet sluices is indispensable. Again and again were deadlines that were promised (and already set) by the Dutch government adjourned for no apparent reasons.

The solving of the migration problems caused by the Haringvlietdam and the assignment of the Dutch Delta and its estuaries as a protected area free of commercial fishing or with a sharply reduced fishing effort is the key to an enduring result of the restoration programme. Not adhering to these facts, will only result in a waste of money and resources.

We kindly but urgently ask you to deal with these problems as soon as possible, to quickly establish transparency and to bring meaningful solutions and agreements in 2015.

With kind regards,

Dr. Reiner Hegemayer
Der Atlantische Lachs e.V.

Copy sent to the following institutions: (see page 4)

Copy sent to the following institutions:

- * Mitglieder Committee on Fisheries (PECN) der EU.
- * Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz, Bau und Reaktorsicherheit,
Frau Ministerin Dr. Barbara Hendricks.
- * Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Niederlande*,
Frau Ministerie Helaine Schultz van Haegen.
- * Ministerie van Economische Zaken, Frau Staatssecretaris Sharon Dijfema
- * Bundesamt für Umwelt, Schweiz, Frau Bundesrätin Doris Leuthard
- * Ministère de l'Environnement, Luxembourg,
Frau Carole Drieschbourg.
- * Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, *Belgien*,
Frau Marie-Christine Marghem.
- * Ministère de l'écologie, du développement durable et de l'énergie
Frankreich, Herr Philippe Martin.
- * Umweltministerien der Bundesländer NRW, Rheinland-Pfalz, Hessen,
Baden-Württemberg,
- * IRRB,
- * WWF Deutschland,
- * WWF Niederlande,
- * WWF Schweiz.

- * BUND Deutschland – Arbeitskreis Wasser,
- * BABU Bund and BABU NRW,
- * Deutscher Angelfischerverband e.V.,
- * Fischereiverbände der Bundesländer,
- * Sportfischerfederatie Sportvisserij Zuidwest Nederland,
- * Sportvisserij Nederland.

Der Atlantische Lachs e.V., Stauseebogen 23, 45259 Essen, Tel.: 49 700 33 25 22 47

Bijlage 4

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum 06 juni 2014
Betreft Maatregelen zeebaars

Geachte Voorzitter,

Met deze brief informeer ik u over de voorstellen ter bescherming van de zeebaars. Hiermee kom ik tegemoet aan mijn toezegging tijdens het Algemeen Overleg van 28 november 2013.

In de afgelopen periode zijn er diverse gesprekken geweest met de relevante sectoren, is het onderwerp besproken met de visserijdirecteuren van de Scheveningen groep (Noordzee lidstaten) en de Europese Commissie.

Aanleiding is het advies van de International Council for the Exploration of the Sea (ICES) in 2013. Hoewel er relatief weinig bekend is van deze vis, is duidelijk dat het niet goed gaat met de zeebaarsbestand in onze wateren¹. Het bestand loopt sinds enkele jaren terug en de visserijsterfte op. Momenteel is de visserij op deze soort minimaal gereguleerd. ICES adviseerde daarom ook om de vangsten te reduceren.

Frankrijk geeft de voorkeur aan een quotum, de andere lidstaten waren het erover eens om met technische maatregelen de gewenste bescherming te bieden. In de Noordzee is gekozen voor een regionale aanpak. Een voorstel van het Verenigd Koninkrijk heeft brede steun van de andere Noordzeelidstaten gekregen. Doelen zijn het beschermen van de paaiende vis, de jonge vis en het verlagen van de visserijdruk, door op de korte termijn: 1) beschermen van concrete offshore gebieden ten zuidwesten van Engeland tijdens het paaiseizoen, 2) uitfaseren van spanvisserij, 3) beperken van de maandelijkse aanlandingen tot 5.000 kg, 4) beschermen van de opgroeigebieden van jonge vis langs de Oost-Engelse kust. Voor de lange termijn moet aan een beheerplan worden gewerkt.

Ik sluit mij aan bij de Engelse aanpak, maar differentiatie naar Nederlandse situatie is nodig om de maatregelen proportioneel, effectief en praktisch te maken.

¹ Volgens ICES omvat het bestand de wateren van de zuidelijke Noordzee, het Kanaal, de Ierse en Keltische Zee en ten westen van Schotland.

Directoraat-generaal Agro**Bezoekadres**

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGA / 14051798

Bijlage

1

Zo is het niet mogelijk gebleken om op korte termijn paaigronden of kraamkamers in de zuidelijke Noordzee te beschermen, omdat IMARES noch de sector die gebieden kent. Hier zal nader onderzoek voor nodig zijn. In de bijlage treft u een korte beschrijving van de Nederlandse visserij op zeebaars.

De tijdelijke maatregelen waarmee ik, na consultatie van de stakeholders, een bijdrage lever aan de reductie van de Nederlandse vangsten, omvatten:

- 1) Uutfasieren spanvisserij voor zeebaars. Visserij met bodemspannetten zal niet worden toegestaan in het Oostelijk Kanaal van september - december 2014.
- 2) Een maandelijkse beperking van de aanvoer van zeebaars van 5.000 kg per vaartuig. Voor de kleinschalige ambachtelijke kustvisserij langs de Noordzee kust en in kustwateren geldt een beperking op de aanvoer van zeebaars van 5.000 kg per jaar per vaartuig. Deze hoeveelheden zijn niet overdraagbaar.
- 3) Een verhoging van de minimum aanlandingsmaat van 36 cm tot 42 cm voor recreatieve en professionele handlijnvisserij. Vissen kleiner dan 42 cm moeten worden teruggegooid.
- 4) Een ring om de vloot van handlijnvisserij die vist op zeebaars. Het aantal wordt beperkt tot het aantal actieve zeebaarsvisserij op verzendingsdatum van deze brief.
- 5) Het in stand houden van een 'bag limit' van 20 kg of 25 exemplaren van kabeljauw en zeebaars voor recreatieve vissers.
- 6) Alle vangsten inclusief de teruggooi moeten geregistreerd worden.

Het pakket is erop gericht de groei van opkomende visserijen en gerichte vangsten door individuele vissers te beperken, sluit aan bij huidige visserijpraktijk, draagt bij aan level playing field met andere Noordzeelanden en vergroot de bewustwording. De sectorvertegenwoordigers hebben gevraagd om extra controle, vooral vanwege de verhoging van de aanlandmaat. Ik wil hier naar kijken. Waar ik niet aan tegemoet kan komen, is de wens om de maandelijkse aanvoerbeperkingen te kunnen overdragen naar andere vissers binnen een Producenten Organisatie of ze op te potten. Dit zou in de praktijk geen enkele beperking inhouden ten opzichte van de huidige situatie. Ik zal binnenkort de maatregelen notificeren bij de Europese Commissie.

Het is van belang dat we nu internationaal werken aan een meerjarenplan. Ik zet me in om daarvoor de handen op elkaar te krijgen in de Scheveningen groep en zal de relevante Regionale Advies Raden (NSRAC en NWWRAC) uitnodigen te adviseren over een meerjarenplan. Ik zal daarbij specifiek aandacht vragen voor kennisontwikkeling en de inzet van (tijdelijk) gesloten gebieden.

(w.g.)

Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken

Bijlage: Korte beschrijving van Nederlandse visserij op zeebaars.

- Er zijn geen opgaven van de aanvoer van zeebaars in Nederland van vóór 1997. Sinds eind jaren '90 is de aanvoer geleidelijk opgelopen tot bijna 400 ton in 2010 en weer afgenomen tot 368 ton in 2013.
- De Nederlandse vangsten door beroepsvissers zijn zo'n 10% van de totale Europese vangsten, waarbij Frankrijk en Verenigd Koninkrijk samen goed zijn voor zo'n 85% van de vangsten.
- Vangsten zijn het hoogst in het voorjaar (februari - mei) en hoog in het najaar (september - december).
- De grootste vangsten worden gedaan door handlijnvissers, zegenvissers (flyshoot) en visserij met gesleepte tulgen. Opvallend is de sterke groei in handlijn- en flyshoot visserijen, terwijl de vangsten met sleepnetten (onder andere boomkor) juist de afgelopen jaren zijn afgenomen.
- Gerichte visserij vindt plaats door handlijnvissers. Voor de overige visserijen geldt dat het voornamelijk bijvangst is. Sturing is daardoor moeilijker. Onder de kottervissers is een aantal dat met enige regelmaat hogere bijvangsten heeft. Het gaat met name om vissers in het zuiden en Oostelijk Kanaal. Van de boomkorvissers wordt verwacht dat zij met 1-2 jaar overschakelen op de pulsvisserij en wrakken zullen mijden om hun dure tulg te sparen. Vangsten in de zegenvisserij (flyshoot) zijn de afgelopen jaren toegenomen, waarschijnlijk in verband met een verhoogde interesse voor de visserij in het Kanaal.
- Het aantal handlijnvissers actief op zeebaars is toegenomen van 5 in 2000 tot 59 in 2010 en 94 in 2013. Visserij in het Kanaal is beperkt met het aantal vergunningen (25 waarvan 21 gebruikt) en de zeedagen.
- Het WIRON span vaart niet meer onder NLse vlag. Een ander span is recentelijk gereed gekomen, maar heeft hier (nog) niet mee gevestigd.
- Volgens informatie van Sportvisserij Nederland, zouden recreatieve vissers in 2010 161 ton hebben gevangen en 96 ton aangeland. Dit is ongeveer 1,5 keer meer dan de professionele handlijnvissers. In Frankrijk zijn de recreatieve vangsten aanlandingen naar schatting ongeveer 20 keer zo groot.
- Er wordt algemeen aangenomen dat zeebaars die is gevangen met handlijn een grote kans van overleven heeft na teruggooi. Zeebaars bijgevangen in de boomkorvisserij met trekken van 2 uur zijn dood. Teruggooi is hier niet zinvol.
- Zeebaars wordt (bij-) gevangen in de ambachtelijke visserij op harder in de Waddenzee, Zuidwestelijke Delta en langs de kusten van de Noordzee.

Referenties:

ICES. 2013. Advice for 2014 for European sea bass in Divisions IVbc, VIIa, and VIIId-h (Irish Sea, Celtic Sea, English Channel, and southern North Sea) ICES Advice 2013, Book 5.
<http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2013/2013/bss-47.pdf>

Sportvisserij Nederland. 2013. Nieuwe kijk op zeebaars.

http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=4&cad=rja&ved=0CFAQFjAD&url=http%3A%2F%2Fwww.sportvisserij nederland.nl%2Finclude%2FdownloadFile.asp%3Fid%3D4248&ei=VZrQUoegJ8u70wWI2YCABq&usq=AFOjCNE9Q3bAtTuyLG9-08fzGEct0gGrpw&sig2=NERWuM48baOOT_63Vhb6WQ&bvm=bv.59026428.d.d2k

Directoraat-generaal Agro

Ons kenmerk
DGA / 14051798

- Quirijns, F., van der Hammen, T. & van Overzee, H. 2013. Kennisdocument Zeebaars: de vis, de visserij en haar beheer. Rapport C080/13. IMARES Wageningen UR.
- Quirijns F. juni 2013. Discussie document: overzicht van mogelijke maatregelen voor beperking van zeebaarsvangsten in Nederland. Advies IMARES 14-6-2013 aan Ministerie van Economische Zaken.
- Quirijns, F. 2014. Letter to Ministry of Economic Affairs on the potential impact of the increase of the MLS in recreational fisheries to 42 cm.
- Van der Hammen, T. & de Graaf, M. 2013 Recreational fishery in the Netherlands: demographics and catch estimates in marine and fresh water. Report number C147/13. IMARES Wageningen UR.
- Quirijns, F., Vermard, Y. & Kraan, M. June 2013. Fisheries in the Eastern Channel. Preliminary report (yet to be adopted by Channel steering group). IMARES, IFREMER.

Bijlage 5

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Europees
Landbouwbeleid en
Voedselzekerheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 26 augustus 2014
Betreft Beantwoording inbreng verslag Schriftelijk Overleg Landbouw- en
Visserijraad 9 juli 2014 (tweede deel)

Ops kenmerk
DGA-ELV / 14120697

Geachte Voorzitter,

In aanvulling op mijn brief van 10 juli jl. (DGA-ELV/14115536) beantwoord ik met deze brief de overige vragen van de fracties van uw Kamer van 9 juli 2014 in het kader van het verslag van een schriftelijk overleg inzake de Landbouw- en Visserijraad van 14 juli 2014.

Ik heb kennis genomen van de vragen die de leden van de VVD-, CDA- en Christen Unie-fractie hebben gesteld over de terugvordering van EU-steunbedragen in het kader van de schoolfruit- en melkregeling. Ik ben met de vertegenwoordigers van schoolfruitleveranciers in gesprek om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Over de uitkomst hiervan en de beantwoording van de vragen zal ik uw Kamer nader informeren.

Vragen van de leden van de VVD-fractie

Visserij

Aanpassing verordening technische maatregelen en controleverordening met het oog op de invoering van de aanlandplicht in het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB)

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Europese Commissie niet is overtuigd door de Nederlandse regering om het compromis aan te passen. Het is echter nog geen gelopen race en de leden van de VVD-fractie vragen welke posities de lidstaten in de Europese Raad en het Europees Parlement in nemen? Bestaat er een mogelijke meerderheid bij de Europese Raad voor het Nederlandse voorstel?

In het verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 16 en 17 juni jl. (Kamerstuk 21501-32 nr. 792) staat dat Nederland ten aanzien van de omnibusverordening heeft aangegeven er niet mee te kunnen instemmen dat in het compromis 10% van de vangsten aan ondermaatse vls, zoals onder meer haring, makreel, horsmakreel, sardines en ansjovis zijn uitgezonderd van de aanlandplicht. Dit is in strijd met de basisverordening die bepaalt welke uitzonderingen op de aanlandplicht mogelijk zijn. Tevens gaat het compromis hier verder dan strikt nodig is voor de introductie van de aanlandplicht. De Europese Commissie heeft

aangegeven het eens te zijn met de Nederlandse opvatting en een generieke uitzondering van 10% op de aanlandplicht voor pelagische visserijen niet acceptabel te vinden. Nederland heeft hier steun gekregen van enkele noordelijke lidstaten. De uitzondering is in het compromis gekomen op verzoek van enkele zuidelijke lidstaten. Het standpunt van het Europees Parlement in de eerste lezing is nog niet bekend.

Aanlandplicht

De leden van de VVD-fractie vrezen dat de vele uitzonderingen van de aanlandplicht ten koste gaan van het gelijke speelveld. De leden van de VVD-fractie vragen de staatssecretaris hoe zij dit gaat voorkomen en, mocht dat niet lukken, of Nederland ook zelf gebruik kan maken van de uitzonderingen.

Lidstaten moeten voor zichzelf bepalen of zij een uitzondering willen indienen. Hierdoor kan het gebeuren dat de ene lidstaat wel een (beperkte) de minimale uitzondering aanvraagt en de andere niet, voor dezelfde visserij. Vervolgens wordt hierover in regionaal verband gesproken om te komen tot een gezamenlijke aanbeveling. Mijn inzet is gericht op een consistente aanpak tussen de regio's en daarmee het bewerkstelligen van een gelijk speelveld. Uiteraard is het ook een verantwoordelijkheid van de Europese Commissie om zoveel mogelijk een gelijk speelveld te waarborgen. Mochten de regio's niet komen tot een gezamenlijke aanbeveling, dan kan de Europese Commissie alsnog via een gedelegeerde handeling een discardplan vaststellen, met daarin minder mogelijkheden voor uitzonderingen.

Informatie over de voorstellen ter bescherming van de zeebaars

De leden van de VVD-fractie nemen kennis van de voorstellen ter bescherming van de zeebaars. Zij lezen dat er relatief weinig bekend is over de vis en vragen de staatssecretaris of zij verder onderzoek naar de vis zal stimuleren, zodat oorzaak-gevolg relaties inzichtelijk gemaakt kunnen worden en er beleid gevoerd wordt dat economie en ecologie in balans houdt. Graag ontvangen deze leden een toelichting. Daarnaast lezen de leden van de VVD-fractie dat de staatssecretaris rekening houdt met de Nederlandse situatie. De leden van de VVD-fractie vragen op welke punten de maatregelen van de staatssecretaris precies afwijken van andere betrokken lidstaten? Is bijvoorbeeld de beperking van de aanvoer van zeebaars per jaar per voertuig ook in andere lidstaten niet overdraagbaar?

Met het huidige pakket maatregelen sluit Nederland aan bij de maatregelen zoals die ook al door buurlanden zijn genomen. Het pakket is tot stand gekomen in overleg met de Nederlandse stakeholders en gebaseerd op de best beschikbare kennis van IMARES en buitenlandse instituten. Om zeebaars effectief te beschermen is een gezamenlijke aanpak in de regio nodig en commitment van de landen met de grootste vangsten. Nederland neemt slechts een klein deel (9%) van de Europese vangsten voor haar rekening. De Wetenschappelijke Technische en Economische Advies Raad van de Europese Commissie (STECF) heeft zich in juli 2014 gebogen over de toestand van de zeebaars en de maatregelen die landen tot nu toe hebben genomen. STECF verwacht dat met handhaving van de

huidige maatregelen door de lidstaten het bestand verder zal inzakken. Oorzaken zijn de hoge visserijsterfte en de beperkte aanwas met jonge vis. Om Maximale Duurzame Oogst (MSY) te bereiken zal de visserijsterfte zo'n 60% verlaagd moeten worden. STECF merkt daarbij op dat vanwege de diversiteit van de visserijen een pakket van maatregelen nodig zal zijn. Dit is complex en kan aanzienlijke economische en sociale gevolgen hebben. Ik heb daarom bij het vaststellen van de maatregelen ook rekening gehouden met de Nederlandse situatie.

De Britse overheid beschermt aanvullend de paalgebieden ten zuidwesten van Engeland en kraamkamers in de kustzone. Voor Nederlandse wateren wordt nog in kaart gebracht worden of er kraamkamers en paalgebieden van zeebaars voorkomen. België heeft de minimum maaswijdte voor staandwantvisserij verhoogd. Op basis van het STECF-advies zal ik met andere lidstaten bespreken welke extra maatregelen nodig, effectief en haalbaar zijn. De aanvoerbepijking is niet overdraagbaar om te voorkomen dat vissers hier rechten aan kunnen ontlenen en de effectiviteit van deze maatregel ondermijnen. Voor zover bekend zijn aanvoerbepijkingen in andere lidstaten ook niet overdraagbaar. Inmiddels heb ik kennis genomen van initiatieven van recreatieve en professionele handlijfvissers om meer gegevens over de zeebaars te gaan verzamelen. Ik juich dit van harte toe.

Inulling Operationeel Programma van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV)

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de invulling van de financiële middelen uit het EFMZV. Deze leden constateren naar tevredenheid dat de middelen ook in het belang van de visserijsector worden verdeeld. Deze leden vragen wel welke partnerschappen er tussen vissers en wetenschappers gestimuleerd (gaan) worden. Graag ontvangen zij daarop een toelichting. Daarnaast vragen de leden van de VVD-fractie hoe het totaalbedrag is verdeeld tussen de verschillende lidstaten en of er duidelijke accentverschillen zijn in de invulling van het EFMZV in de verschillende lidstaten. Kan de staatssecretaris daar een beeld van schetsen? Zijn er bijvoorbeeld posten bij andere lidstaten wel die in Nederland ontbreken of andersom?

De afgelopen jaren heeft de samenwerking in partnerschappen vorm gekregen in de zogeheten Kenniskringen Visserij. Er zijn, verdeeld over het gehele visserij- en aquacultuurcluster meer dan 10 kenniskringen actief waarin wetenschappers en ondernemers samenwerken aan vraagstukken van duurzame visserij, vernieuwende vistechnieken en verbetering van de rendementen door het zoeken naar toegevoegde waarde en kostprijsverlaging. De samenwerking, zoals die binnen de kenniskringen vorm krijgt, zal in de EFMZV-periode versterkt worden voortgezet, voortdurend aangepast aan de wensen en behoeften vanuit de sector, de maatschappij en het beleid. Een concreet voorbeeld daarvan betreft bijvoorbeeld het proefproject pulsvisserij waarbinnen wetenschappers en vissers samenwerken en onderzoek doen naar de werking van de pulstechniek.

Bijlage 6

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Europees
Landbouwbeleid en
Voedselzekerheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
0000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 19 december 2014
Betreft **Verslag Landbouw- en Visserijraad 15-16 december 2014**

Ons kenmerk
DGA-ELV / 14205789

Geachte Voorzitter,

Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die plaatsvond op 15 en 16 december jl. te Brussel.

Ook informeer ik u conform mijn toezeggingen uit het Algemeen Overleg Landbouw- en Visserijraad d.d. 10 december 2014 over de brief van het Europees Parlement over het staart couperen bij varkens en over de regels rond heterogeen teeltmateriaal.

Tot slot geef ik u een actueel overzicht van de situatie rondom de Russische importstop voor landbouwproducten uit de Europese Unie (EU).

De Raad heeft gesproken over de volgende onderwerpen:

- Vangstmogelijkheden 2015;
- Versterking van het EU-beleid voor jonge boeren;
- Foutenpercentages landbouwtulsen;
- Voorstellen inzake de herziening van de schoolfruit- en schoolmelkprogramma's;
- Voorstel verordening biologische landbouw en etikettering;
- Toekomst van de zuivelsector;
- Voorstel voor verordening plantgezondheid;
- Voorstel verordening officiële controles;
- Voorstel voor zoötechnische wetgeving en voorstel voor zoötechnische en genealogische voorwaarden voor de handel in en de invoer in de Unie van fokdieren en levende producten ervan.

Onder 'diversen' zijn de volgende onderwerpen besproken:

- Uitvoering van aanvullende maatregelen voor de zuivelmarkt;
- Subsidieabiliteit van de uitgaven voor programma's voor plattelandsontwikkeling 2007-2013;
- Verlenging van de overgangsregelingen voor programma's voor plattelandsontwikkeling;

en aan de sociaal economische belangen van de Nederlandse vloot. Ik ben blij met het bereikte resultaat. Dit akkoord laat zien dat een combinatie van ecologie en economie goed mogelijk is.

Wat betreft de interne bestanden en voor Nederland belangrijke bestanden in de Noordzee, te weten tong, rog, tarbot, griet, tongschar en witje, schar, bot en de grote zilvervis heeft de Raad mede op Nederlands verzoek besloten tot een status quo (*roll over*) van de TACs. De Europese Commissie had voor bijna al deze soorten reducties van de vangstmogelijkheden voorgesteld. Een *roll over* van de TACs voor deze soorten is in lijn met de Nederlandse inzet en voldoet aan de MSY benadering. Ten aanzien van de Noordzee tong en schol heeft de Europese Commissie bevestigd dat deze twee bestanden zich binnen veilige biologische grenzen bevinden en derhalve de tweede fase van het meerjarig beheerplan van toepassing is. Tevens heeft de Europese Commissie erop gewezen dat zij een nieuw gemengd visserijplan voor de Noordzee in voorbereiding heeft, waarin ook het beheer van het tong en schol wordt opgenomen.

De Raad heeft tevens de tussen de EU en Noorwegen overeengekomen vangsthoeveelheden voor de gezamenlijk beheerde bestanden vastgesteld. Zo is de TAC voor Noordzeeschol met 15% verhoogd en die van Noordzeekabeljauw met 5%. De Raad heeft in het licht van het recente ICES-advies in overeenstemming met het voorstel van de Europese Commissie besloten de Noordzeehorsmakreel TAC te reduceren met 51%. De Raad heeft de overeenkomst met Noorwegen over de makreel TAC (reductie met 27%) en Noordzeeharing TAC (reductie met 5%) bevestigd.

Inzake het zeebaarsbestand heb ik opgemerkt dat een effectieve bescherming dringend nodig is en dat ik een bag limit van twee stuks voor de recreatieve visserij kan accepteren. Ik heb aangedrongen op een uitfasering van de spanvisserij op zeebaars. Beperkingen voor deze sector moeten worden uitgebreid naar het Kanaal en de Keltische Zee. Omdat de Raad geen overeenstemming over het beheer van zeebaars kon bereiken, heeft de Europese Commissie benadrukt dat de visserijdruk op dit bestand substantieel gereduceerd moet worden en dat zij met de betrokken lidstaten onverminderd zal blijven werken aan beheermaatregelen. De Europese Commissie zal ook de ontwikkelingen van het zeebaarsbestand blijven volgen en indien noodzakelijk op basis van de basisverordening noodmaatregelen nemen.

Om een goede balans te bereiken tussen het aantal zeedagen en de toegestane vangsthoeveelheden en het vermijden van een voortijdige sluiting van de visserij is tegemoet gekomen aan mijn verzoek voor een *roll over* van de zeedagen.

Versterking van het EU-beleid voor jonge boeren

(Vaststelling raadsconclusies, EU-doc 16749/14)

Het voorzitterschap heeft raadsconclusies gepresenteerd ter versterking van het EU-beleid voor jonge boeren. De raadsconclusies hebben betrekking op toegang tot krediet, toegang tot land en kennisuitwisseling. Een grote groep lidstaten steunde de conclusies. Een kleine groep lidstaten, waaronder Nederland,

Bijlage 7

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
0000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 19 januari 2015

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen over de bespreking van de zeebaars bij de Landbouw- en Visserijraad

Ons kenmerk
DGA / 15004305

Uw kenmerk
2014223779

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op de vragen van het lid Bosman van de VVD fractie met betrekking tot de zeebaars (Ingezonden 19 december 2014).

1

Kent u het artikel 'UK secures fair fisheries deal in Europe'?¹

Antwoord

Ja.

2

Heeft u bij de Landbouw- en Visserijraad op 15 en 16 december 2014 aandacht gevraagd voor de problematiek rondom de zeebaars? Op welke wijze heeft u dat gedaan?

Antwoord

Ja. Ik heb uw Kamer in mijn brief van 19 december 2014 (DGA-ELV/14205789) met het verslag van de Landbouw- en Visserijraad geïnformeerd over mijn inbreng in Raad. En marge van de Raad hebben de delegaties van de lidstaten Frankrijk, Verenigd Koninkrijk en Nederland met de Europese Commissie in diverse sessies getracht tot een overeenkomst te komen over een maatregelenpakket.

3

Wat zijn de exacte voorstellen ten aanzien van het herstel van de zeebaars die de afgelopen Landbouw- en Visserijraad ter tafel zijn gekomen? Kunt u het verloop van de discussie over deze voorstellen uiteenzetten?

Antwoord

Ik heb in lijn met de inbreng zoals uiteengezet tijdens het Algemeen Overleg van 10 december 2014 opgemerkt dat een effectieve bescherming dringend nodig is en dat ik een 'bag limit' van twee stuks voor de recreatieve visserij kan accepteren.

¹ (<https://www.gov.uk/government/news/uk-secures-fair-fisheries-deal-in-europe>, 16 december 2014).

Er moet evenwel een balans zijn in de maatregelen voor commerciële en de recreatieve visserij. Ik heb aangedrongen op een uitfasering van de spanvisserij op zeebaars. Beperkingen voor deze sector moeten worden uitgebreid naar het Kanaal en de Keltische Zee. En marge van de Raad leek een aanzienlijke reductie van de zeedagen voor de visserij gericht op zeebaars en uitbreiding naar een breder gebied op steun van Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk te kunnen rekenen. De uiteenlopende standpunten van Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk ten aanzien van een maandelijkse aanvoerbepanking per visser bleken uiteindelijk onoverbrugbaar. Frankrijk wilde een maandelijkse beperking van 20 ton per visser, het Verenigd Koninkrijk slechts 1,5 ton. Nederland had een middenpositie met 5 ton. Nederland kent deze maatregel al als nationale maatregel. Hierover bent u in juni 2014 geïnformeerd. De Europese Commissie concludeerde uiteindelijk dat er geen overeenstemming kon worden bereikt en heeft alle maatregelen met betrekking tot zeebaars uit het compromis voorstel voor een TAC en quotum verordening voor 2015 gehaald. In een verklaring roept de Commissie de lidstaten die betrokken zijn bij deze visserij op zich vanaf de start van het visselzoen in januari 2015 tot het uiterste in te spannen om de visserijdruk te verminderen, de paalbestanden te beschermen en instorting te voorkomen. De Commissie zal voortdurend toezicht houden op de situatie en indien noodzakelijk noodmaatregelen nemen op grond van artikel 12 van de basisverordening.

4

Hoe beoordeelt u de uitkomsten van het debat over de maatregelen inzake de zeebaars? Deelt u de urgentie dat stevige maatregelen nodig zijn en wat zijn uw verwachtingen voor de volgende Landbouw- en Visserijraad?

Antwoord

Ik vind de uitkomsten teleurstellend, gelet op de noodzaak om dringend maatregelen te nemen. Ik verwacht niet dat het onderwerp terugkomt op de agenda van een volgende Landbouw- en Visserijraad, gelet op de verklaring van de Commissie genoemd bij het antwoord op vraag 3. Na de Raad heeft het Verenigd Koninkrijk een verzoek ingediend bij de Europese Commissie om op basis van artikel 12 van de basisverordening van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid ("maatregelen van de Commissie bij ernstige bedreigingen voor biologische rijkdommen van de zee") van de basisverordening GVB (EU 1380/2013), de pelagische visserij gericht op zeebaars voor de periode van 6 maanden in het Westelijk Kanaal (gebied VIIe) te sluiten. Hierover zal de Europese Commissie in januari een besluit nemen.

5

Heeft u overwogen om de minimale lengte van gevangen zeebaars verder te verhogen en hoe beoordeelt u deze suggestie? Graag een toelichting.

Antwoord

Het ophogen van de minimum aanlandingsmaat is een effectieve maatregel in de gerichte visserij. Nationaal hebben we de maat daarom opgehoogd tot 42 cm voor de visserijen met hengel (commercieel en recreatief). Een ophoging in een visserij met onvermijdelijke bijvangsten van zeebaars is niet zinvol. Zeebaars die wordt bijgevangen door flyshooters of boomkor heeft geen kans van overleven. Voor het ophogen van de minimum aanlandingsmaat voor zeebaars moet de EU technische maatregelen verordening worden aangepast. Dit kan niet in de EU verordening voor vangstmogelijkheden worden geregeld. Er was van Franse of Britse zijde weinig steun voor een nationale ophoging.

6

Kunt u ingaan op de handhaafbaarheid van een bag limit voor sportvissers en nader uiteenzetten wat de te verwachten effecten van de bag limit zijn op het herstel van de zeebaars?

Antwoord

Nederland kent sinds 1 juni 2013 een 'bag limit' voor zeebaars en kabeljauw (stcrt-2013-12981). De hoogte van deze bag limit is maximaal 25 stuks dan wel meer dan 20 kilogram zeebaars en of kabeljauw. De bag limit is voor de sportvisserij ingevoerd als maatregel die samenhangt met het verkoopverbod van door sportvissers gevangen vis. Hiermee kan de naleving daarvan beter verzekerd worden en is er voor de handhaving een effectief instrument voorhanden om excessen aan te pakken. De NVWA heeft sinds de invoering steekproefsgewijs controles uitgevoerd, maar geen overtredingen vastgesteld. De inschatting is dat met een lage bag limit extra handhaving nodig is vanwege het grote aantal recreatieve vissers. Dat geldt overigens ook voor een ophoging van de minimum aanlandingsmaat. Het kan in die gevallen nodig zijn om extra voorschriften vast te leggen over de aanlanding en rapportage van de gegevens. Het effect van de bag limit op het herstel van de zeebaars zal op internationaal niveau moeten worden berekend. Om de gevolgen van een beperktere bag limit voor zeebaars voor de Nederlandse sportvisser te achterhalen heb ik IMARES gevraagd te bepalen wat het effect is op het totaal door sportvissers aangelande aantal zeebaars en te schatten hoeveel sportvissers hierdoor worden beperkt. Hieruit blijkt dat bij het instellen van een bag limit voor zeebaars van twee stuks resulteert in een vermindering van het aantal meegenomen zeebaars met zo'n 38 procent.

Directoraat-generaal Agro

Ons kenmerk
DGA / 15004305

7

Deelt u de mening dat de beroepsvisserij en de sportvisserij een verhoudingsgewijze bijdrage moeten leveren aan het herstel van de zeebaars? Op welke wijze is dit bediscussieerd tijdens de Landbouw- en Visserijraad?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 3.

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken